

ਐਸਐਸ ਨਿੱਝਰ ਅਤੇ ਜੇਐਸ ਨਾਰੰਗ ਜੇ.ਜੇ.

ਵਿਜੇ ਕੁਮਾਰ, - ਪਟੀਸ਼ਨਰ

ਬਨਾਮ

ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ, - ਉੱਤਰਦਾਤਾ

2004 ਦੇ CWP ਨੰ. 9884

5 ਅਕਤੂਬਰ 2004

ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ, 1950 - ਅਨੁਛੇਦ. 226—ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਚੌਥੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤੀ—ਲਗਭਗ 2 ਸਾਲਾਂ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ—ਸੇਵਾ ਦੀ ਨਿਰੰਤਰਤਾ ਅਤੇ ਪੂਰੀ ਤਨਖਾਹ ਦੇ ਨਾਲ ਬਹਾਲੀ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਲੇਬਰ ਕੋਰਟ—ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਲੇਬਰ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ—ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਐਸ.ਐਲ.ਡੀ. ਨੂੰ ਵੀ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ-ਐਸ.ਐਲ.ਪੀ. ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਨਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਦੀ ਉਚਾਈ ਨਾ ਸਿਰਫ ਜਾਇਜ਼ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਬਦਲਾਖੋਰੀ ਵੀ ਹੈ- ਅਵਾਰਡ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਅੰਤਿਮ ਅਤੇ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਪਾਬੰਦ ਬਣਾਉਣਾ- ਸਿਰਫ ਇਸ ਲਈ ਕਿਉਂਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਇੱਕ ਨੁਕਤੇ ਦੀ ਦਲੀਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ SLP ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮੂਲ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਵਾਜਬ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ - ਬੇਲੋੜੀ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ - ਨਿਆਂਇਕ ਪ੍ਰਣਾਲੀ 'ਤੇ ਬੋਝ - ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਸਾਰੇ ਨਤੀਜੇ ਵਾਲੇ ਲਾਭਾਂ ਅਤੇ ਬੈਕਵੇਜ਼ ਦੇ ਨਾਲ ਬਹਾਲ ਕਰਨ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਨੂੰ ਰੱਖਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਰਾਜ ਨੂੰ ਇੱਕ ਢੁਕਵੀਂ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਤੈਅ ਕਰਨ ਲਈ ਜਿਸ ਨੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ ਸੀ।

ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਲੇਬਰ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਬਿਲਕੁਲ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ, ਬੇਕਾਰ ਅਤੇ ਬੇਇਨਸਾਫ਼ੀ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਲੇਬਰ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਅਗਵਾਈ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਦਰਜ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਇਹਨਾਂ ਨਤੀਜਿਆਂ ਨੂੰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਲੇਬਰ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੁਤੰਤਰ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਅਵਾਰਡ ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਜਾਂ ਘਟਾਇਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹੋਰ ਤਾਂ ਹੋਰ, ਜਦੋਂ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਚ ਵੱਲੋਂ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਅਵਾਰਡ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵੀ ਮਾੜਾ ਕਰਨ ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਵੱਲੋਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਐਸ.ਐਲ.ਪੀਜ਼ ਨੂੰ ਵੀ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਅਵਾਰਡ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਦੋਵੇਂ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਅੰਤਿਮ ਅਤੇ ਬੰਧਨ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਅਸੀਂ ਇਹ ਮੰਨਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਦਾ ਰਵੱਈਆ ਨਾ ਸਿਰਫ ਜਾਇਜ਼ ਹੈ ਸਗੋਂ ਬਦਲਾਖੋਰੀ ਵਾਲਾ ਹੈ। ਸਿਰਫ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਇੱਕ ਨੁਕਤੇ 'ਤੇ ਬਹਿਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ> ਸਮੀਖਿਆ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਉਚਿਤਤਾ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ

ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਚ ਦੁਆਰਾ 6 ਮਈ, 2003 ਨੂੰ ਐਸ.ਐਲ.ਪੀਜ਼ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਸਲ ਹੁਕਮ। ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰਾਜਾਂ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀਆਂ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਦੇ ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸਾਂ ਦੀ ਸਾਂਝੀ ਕਾਨਫਰੰਸ ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦੇ

ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਅਸੀਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਪੂਰੇ ਇਤਿਹਾਸ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਹੋ ਗਏ। 18 ਸਤੰਬਰ, 2004। ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਗਟਾਈ ਗਈ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਕਿ ਰਾਜ ਕਦੇ-ਕਦਾਈਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬੇਲੋੜੇ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਉਲਝ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਕੇਸ ਦੀ ਦੁਖਦਾਈਂ ਕਹਾਣੀ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਹੈ।

(ਪੈਰਾ 20)

ਅੱਗੋਂ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ ਅਸੀਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਸਦੀ ਢੁਕਵੀਂ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਦੀ ਸਿਫਾਰਿਸ਼ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਧਿਕਾਰੀ 'ਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਤੈਅ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਉਸ ਅਧਿਕਾਰੀ (ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ) ਦੀ ਨਿੱਜੀ ਤਨਖਾਹ ਤੋਂ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਨੂੰ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨੁਕਸਾਨ ਦੀ ਭਰਪਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਸੁਤੰਤਰ ਹੋਵੇਗਾ, ਜੋ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਸਮੇਤ ਇਸ ਨਿਰੰਤਰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹਨ। ਅਤੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਕਰਮਚਾਰੀ।

(ਪੈਰਾ 21)

ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਵੱਲੋਂ ਐਡਵੋਕੇਟ ਐਸ.ਐਸ.

ਐਸਐਸ ਬਹਿਲ, ਵਧੀਕ ਏ.ਜੀ., ਪੰਜਾਬ, ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ।

ਨਿਰਣਾ

ਐਸਐਸ ਨਿੱਝਰ, ਜੇ.

(1) 17 ਸਤੰਬਰ, 2004 ਨੂੰ ਜਦੋਂ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਆਇਆ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕੀਤੇ:-

“ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਬਹਿਲ ਨੇ ਬੜੀ ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਨਾਲ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਤੱਕ ਹਾਰ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਹ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ 6 ਮਈ, 2003 ਨੂੰ 2003 ਦੇ CWP ਨੰਬਰ 4792 ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਸਮੀਖਿਆ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ 6 ਜੂਨ, 1997 ਨੂੰ ਚਪੜਾਸੀ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ 23 ਜੁਲਾਈ, 1999 ਨੂੰ ਅਚਾਨਕ ਸਮਾਪਤ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਕਿਰਤ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ

21 ਮਈ, 2002 ਨੂੰ ਇਸ ਅਵਾਰਡ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਨੇ 2003 ਦੇ ਸੀਡਬਲਯੂਪੀ ਨੰਬਰ 4792 ਵਿੱਚ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ 6 ਮਈ, 2003 ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਨਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਨੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਐਸ.ਐਲ.ਪੀ. ਨੂੰ 31 ਜਨਵਰੀ, 2004 ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰੇ ਇਹ ਮੰਨਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਵੱਲੋਂ ਅਪਣਾਇਆ ਗਿਆ ਰਵੱਈਆ ਬਦਲਾਖੋਰੀ 'ਤੇ ਗੈਰ-ਵਾਜਬ ਸਰਹੱਦਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਹਾਲਾਤ ਵਿੱਚ ਸ਼੍ਰੀ ਬਹਿਲ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਇਹ ਬਿਆਨ ਦੇਣਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਇਜ਼ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਵਿਭਾਗ ਨੂੰ ਇਸ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕਰਨਗੇ।

30 ਸਤੰਬਰ 2004 ਤੱਕ ਮੁਲਤਵੀ

(2) 30 ਸਤੰਬਰ, 2004 ਨੂੰ, ਅਸੀਂ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ 5 ਅਕਤੂਬਰ, 2004 ਤੱਕ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਜਦੋਂ ਇਹ ਮਾਮਲਾ 5 ਅਕਤੂਬਰ, 2004 ਨੂੰ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਆਇਆ ਤਾਂ ਸ੍ਰੀ ਬਹਿਲ ਨੇ ਬੈਂਚ ਨੂੰ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਮੈਰਿਟ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ। ਅਸੀਂ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਸੁਣਿਆ ਅਤੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਛੋਟੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨਾਲ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ:-

“ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਬਹਾਲ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਉਹਨਾਂ ਪਰਿਣਾਮੀ ਲਾਭਾਂ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਕਿ ਲੇਬਰ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ 24 ਮਈ, 2002 ਦੇ ਆਪਣੇ ਅਵਾਰਡ ਵਿੱਚ ਅਵਾਰਡ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਭੁਗਤਾਨ ਤੱਕ 9% ਵਿਆਜ ਦੇ ਨਾਲ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ।

ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਕਾਰਨ। ”

ਇੱਥੇ ਅਸੀਂ ਕਾਰਨ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ।

(3) 18 ਸਤੰਬਰ, 2004 ਨੂੰ ਇਸ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰਾਜਾਂ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀਆਂ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਦੇ ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸਾਂ ਦੀ ਸਾਂਝੀ ਕਾਨਫਰੰਸ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕੀਤਾ। ਕਾਨਫਰੰਸ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਸੀ “21 ਵੀਂ ਸਦੀ ਵਿੱਚ ਨਿਆਂ”। ਉਸ ਕਾਨਫਰੰਸ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਕੁਝ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਮੌਜੂਦਾ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਹੋਣਗੀਆਂ ਜੋ ਅਸੀਂ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਾਂ:-

“... .ਇਸ ਪਿਛੋਕੜ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਬਹੁਤ ਤਸੱਲੀ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਨਤਾ ਸਾਡੀ ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ ਨੂੰ ਉੱਚੇ ਸਨਮਾਨ ਨਾਲ ਰੱਖਦੀ ਹੈ। ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ, ਸਾਡੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਮੌਲਿਕ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਰਖਵਾਲਾ ਅਤੇ ਪਹਿਰੇਦਾਰ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨੂੰ ਸੱਚਮੁੱਚ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਭਾ ਰਹੀ ਹੈ।

ਭਾਰਤ ਦੀ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਸਾਡੀ ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ ਵਿੱਚ ਸਾਡੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਮਹਾਨ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦਾ ਚਮਕਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਡੇ ਮਹਾਨ ਮਾਣ ਲਈ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਪੂਰੀ ਦੁਨੀਆ ਵਿੱਚ ਉੱਚੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜਾਂ ਦੀਆਂ ਪੀੜ੍ਹੀਆਂ ਨੇ ਇਸ ਪਵਿੱਤਰ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਟਰੱਸਟ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਅਤੇ ਪਾਲਣ ਪੋਸ਼ਣ ਲਈ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਹ ਸਾਡੇ ਧੰਨਵਾਦ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ। ਸਾਡੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੇ ਸਾਡੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਨੂੰ ਆਪਹੁਦਰੇ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਆਧੁਨਿਕ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਇੱਕ ਗਰੀਬ ਦੇਸ਼ ਦੀਆਂ ਅਸਮਾਨਤਾਵਾਂ ਤੋਂ ਬਚਾਇਆ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਕਈ ਵਾਰ, ਕੁਝ ਫੈਸਲੇ ਵਿਵਾਦਪੂਰਨ ਦਿਖਾਈ ਦਿੱਤੇ ਹਨ, ਸਾਡੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਅੰਤਮ ਫੈਸਲਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਮੀਦ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਅਧਿਕਾਰ ਸਾਡੀ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਅਤੇ ਸਾਡੀਆਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਹਨ।

(4) ਭਾਰਤ ਦੀ ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ ਦੀ ਸ਼ਲਾਘਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਨਿਆਂ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਚਿੰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਉਜਾਗਰ ਕੀਤਾ:-

“ ਕੁਝ ਤਿਮਾਹੀਆਂ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀਆਂ ਚਿੰਤਾਵਾਂ ਪ੍ਰਗਟਾਈਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨਕੇਸਾਂ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਬਾਰੇ ਬੈਅਨੁਛੇਦਗ ਜਿਸ ਨੇ ਯੁੱਧੀ ਨੂੰ ਸਾਲਾਂ ਦੌਰਾਨ ਬਣਾਇਆ ਹੈ। . (ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

ਇਸ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਲੋਕ ਤੁਰੰਤ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਨਿਆਂ ਦੀ ਆਸ ਰੱਖਦੇ ਹਨ। ਇੱਕ ਆਮ ਆਦਮੀ ਲਈ ਨਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ, ਨਿਆਂ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਹੈ। ਨਿਆਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਵਿੱਚ, ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਨਿਰਣੇ ਦੇਣ ਲਈ ਦੋ ਵਿਰੋਧੀ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਪਾੜ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਧਿਰ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਗਤੀ ਦੀ ਵੇਦੀ 'ਤੇ ਕੁਰਬਾਨ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਸਮੇਂ, ਇੱਕ ਧਾਰਨਾ ਹੈ ਕਿ ਕੇਸਾਂ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਮਾਂ ਲੱਗਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ, ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਬਣੇ ਕੇਸਾਂ ਦਾ ਬੈਅਨੁਛੇਦਗ ਹੈ।

ਨਿਆਂਇਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਵੀ ਨਿਆਂ ਦੀ ਕੀਮਤ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸਮਾਨਤਾ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਅਸਲ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਬਰਾਬਰੀ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਵਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਦੀ ਸਮਾਨਤਾ ਨਾ ਹੋਵੇ ।

(5) ਕੇਸਾਂ ਦੇ ਵੱਡੇ ਬੈਅਨੁਛੇਦਗ ਕਾਰਨ ਭਾਰਤੀ ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ ਨੂੰ ਦਰਪੇਸ਼ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਕੇਸਾਂ ਦੇ ਬੈਅਨੁਛੇਦਗ ਵਿੱਚ ਵਾਧੇ ਦੇ ਕੁਝ ਮੁੱਢਲੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ। ਅਦਾਲਤਾਂ 'ਤੇ ਭਾਰ ਘਟਾਉਣ ਲਈ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੁਆਰਾ ਸੁਝਾਏ ਗਏ ਹੱਲਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਨੂੰ ਘੱਟ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਕਰਨਾਟਕ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਸਰਵੇਖਣ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ:-

“ਅਦਾਲਤਾਂ ਉੱਤੇ ਭਾਰ ਘਟਾਉਣ ਦਾ ਇੱਕ ਤਰੀਕਾ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣਾ ਹੈ। ਕਰਨਾਟਕ ਵਿੱਚ ਕਰਵਾਏ ਗਏ ਇੱਕ ਨਮੂਨੇ ਦੇ ਸਰਵੇਖਣ ਵਿੱਚ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ 65% ਸਿਵਲ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ, ਸਰਕਾਰ ਇੱਕ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ ਸੀ, ਕਈ ਵਾਰ ਦੋਵੇਂ ਪਾਸੇ। ਸਰਕਾਰੀ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਨਿੱਜੀ ਨਾਗਰਿਕ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਬਹੁਤਾ ਹਿੱਸਾ ਸਰਕਾਰੀ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਐਨੀਲਸ ਦੇ ਰੂਪ ਅਤੇ ਇਸ ਸਰਵੇਖਣ ਨੇ ਫਿਰ

ਪਾਇਆ ਕਿ 95% ਸਰਕਾਰੀ ਅਪੀਲਾਂ ਫੇਲ੍ਹ ਹੋ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਇੱਕ ਵੇਰ ਵਿੱਚ, ਉਹ ਅਪੀਲ ਹਨ ਇਸ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ।" (ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

(6) ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੀਆਂ ਉਪਰੋਕਤ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਇਹ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲੋਕ ਸਾਡੀ ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ ਨੂੰ ਉੱਚੇ ਸਨਮਾਨ ਨਾਲ ਰੱਖਦੇ ਹਨ। ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਅੰਤਮ ਫੈਸਲਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਮੀਦ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੀਵਿਲ ਅਧਿਕਾਰ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਹਨ। ਪਰ ਬੇਲੋੜੇ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਨਿਆਂ ਪ੍ਰਣਾਲੀ 'ਤੇ ਵੱਡਾ ਬੋਝ ਪਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਕਰਨਾਟਕ ਵਿੱਚ ਕਰਵਾਏ ਗਏ ਸਰਵੇਖਣ ਵਿੱਚ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ 65% ਸਿਵਲ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ, ਸਰਕਾਰ ਇੱਕ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ ਸੀ। ਇਹ ਵੀ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ 95% ਅਪੀਲਾਂ ਫੇਲ੍ਹ ਹੋ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇੱਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ, ਉਹ ਅਪੀਲਾਂ ਹਨ ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਸਨ। ਮੌਜੂਦਾ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਅਸੀਂ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇਣ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਹਾਂ। ਇੰਝ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿਵੇਂ ਇਨਸਾਫ਼ ਦੀ ਕੋਈ ਉਮੀਦ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਲੜ ਰਹੇ ਦੋ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੇ ਜਜ਼ਬੇ ਨੂੰ ਕੁਚਲਣ ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਦੀ ਤਾਕਤ ਆਪਣੀ ਪੂਰੀ ਤਾਕਤ ਨਾਲ ਉੱਠੀ ਹੋਵੇ।

(7) ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ (1) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਭਾਰਤੀ ਸੰਘ ਦੇ ਬੇਲੋੜੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਾਲੇ ਰਵੱਈਏ ਨੂੰ ਨਕਾਰਿਆ। ਮੁਅੱਤਲੀ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਤਨਖਾਹ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਇੱਕ ਉੱਚ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਕਲਰਕ ਦੁਆਰਾ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ 15 ਸਾਲ ਬਿਤਾਏ ਗਏ ਸਨ। ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਉਸਦਾ ਕੁੱਲ ਦਾਅਵਾ ਹਾਸ਼ੇਹੀਣੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰੁਪਏ ਦੀ ਘੱਟ ਰਕਮ ਸੀ। 3,595.07 P. ਜਦੋਂ ਕਲਰਕ ਆਖਰਕਾਰ ਸਫਲ ਹੋ ਗਿਆ ਤਾਂ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ ਨੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਲਿਆ। ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਭਾਰਤੀ ਸੰਘ ਦੇ ਆਚਰਣ ਦੀ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਖੇਧੀ ਕੀਤੀ

“4. ਸਿੱਖਿਅਤ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਜੱਜ ਨੇ ਮੁਦਈ-ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਅਤੇ ਖਰਚੇ ਸਮੇਤ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ।

ਹੈਰਾਨੀ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ, ਭਾਵੇਂ ਅੱਜਕੱਲ੍ਹ ਕੋਈ ਅਸਾਧਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਸ ਪੈਟਰੀ ਰਕਮ ਲਈ ਭਾਰਤ ਦੀ ਯੂਨੀਅਨ ਨੇ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਮਾਮਲਾ ਉਠਾਇਆ। ਸਾਨੂੰ ਸੇਵਾ ਦੇ ਹੇਠਲੇ ਪੱਧਰ ਦੇ ਇੱਕ ਕਲਰਕ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇਸ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਵਾਲੇ ਰਵੱਈਏ ਦੀ ਸ਼ਲਾਘਾ ਕਰਨਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਲੱਗਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਸਿਧਾਂਤ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਸੀ

(8) ਕੇਂਦਰੀ ਸਹਿਕਾਰੀ ਖਪਤਕਾਰ ਸਟੋਰ ਲਿਮਿਟਿਡ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦੇ ਜਨਰਲ ਮੈਨੇਜਰ ਬਨਾਮ ਲੇਬਰ ਕੋਰਟ, ਐਚਪੀ ਸ਼ਿਮਲਾ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ (2) ਰਾਹੀਂ, ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕੀਤੀ:-

“1. ਕਿਵੇਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਗਲਤ ਹਉਮੈ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰਨ ਲਈ ਬੇਕਾਰ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਜਨਤਕ ਪੈਸੇ ਦੀ ਬਰਬਾਦੀ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ, ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।”

(9) ਉਪਰੋਕਤ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਸੇਲਜ਼ ਗਰਲ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। 7 ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ, ਸਹਾਇਕ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਉਸ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਤਨਖਾਹ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਉਦੋਂ ਵੀ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਨੇ ਹੁਕਮ ਮੰਨ ਲਿਆ ਪਰ ਮੈਨੇਜਮੈਂਟ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਜੁਆਇਨ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ। ਅਖੀਰ ਕੇਂਦਰੀ ਸਹਿਕਾਰੀ ਖਪਤਕਾਰ ਸਟੋਰ ਲਿਮਿਟਿਡ ਨੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਕੀਤੀ। ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਦੇ ਵਿਵਹਾਰ ਦੀ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਟਿੱਪਣੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ:-

“2ਉਦੋਂ ਤੋਂ ਹੀ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਦਸਤਕ ਦੇ ਰਹੀ ਹੈ

ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦਾ ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਖੜਕਾਇਆ ਗਿਆ ਪਰ ਉਸ ਨੂੰ ਅਪੀਲੀ ਅਥਾਰਟੀ, ਰਿਵਾਈਜ਼ਿੰਗ ਅਥਾਰਟੀ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ, ਲੇਬਰ ਕੋਰਟ ਅਤੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਕਿਤੇ ਵੀ ਸਫਲ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਪਰ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਨੂੰ ਮਜਬੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਅਪੀਲ ਅਤੇ ਰਿਵੀਜ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਲਈ ਗਈ। ਕ੍ਰਾਸ ਅਪੀਲ ਜਾਂ ਰੀਵਿਜ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਲਈ ਜਾਂ ਉਸਦੀ ਤਨਖਾਹ ਅਤੇ ਹੋਰ ਲਾਭਾਂ ਲਈ ਰਿੱਟ ਵੀ ਕਰਨਾ। ਸਹਿਕਾਰਤਾ ਵਿਭਾਗ ਦੀ ਇੱਕ ਵੀ ਅਥਾਰਟੀ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਨਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਆਈ। ਫਿਰ ਵੀ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਨਾ ਸਿਰਫ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਕਰਨ ਲਈ, ਸਗੋਂ ਨਿਰਣਾਇਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ 'ਤੇ ਬੋਲੋੜੀ ਦੇਰੀ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਅੜਚਨ ਰੱਖੀ ਸੀ। ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਬਿਨਾ ਅਜਿਹੇ ਹਠਵਿੱਤੀ ਉਲਝਣਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ ਉਲਝਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ by ਇੱਕ ਜਨਤਕ ਸੰਸਥਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸੌਂਪਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜਨਤਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਕਰਨਾ ਕੋਈ ਨਿੱਜੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਸ਼ੁਮਲੀਅਤ ਅਤੇ ਉਹ ਪੈਸਾ ਜੋ ਉਹ ਇਸ ਵਿੱਚ ਬਰਬਾਦ ਕਰਦੇ ਹਨ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।” (ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

(10) ਮੈਨੇਜਮੈਂਟ ਦੇ ਵਿਹਾਰ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਰੀਖਣ ਕੀਤਾ:-

“5. ਅੜੀਅਲ ਵਤੀਰੇ ਕਾਰਨ ਜਨਤਾ ਦਾ ਪੈਸਾ ਬਰਬਾਦ ਹੋਇਆ ਹੈ ਨਾ ਸਿਰਫ ਉਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਖਤਮ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਵੀ ਅਖੌਤੀ ਰਵੱਈਏ ਦੇ ਕਾਰਨਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਪੈਰਵੀ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਜਾਂਹੋਰ ਅਥਾਰਟੀ. ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਸ਼ਾਬਦਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੁਝਾਇਆ ਹੈ। (ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ) ਅਸਮਾਨ ਤਾਕਤ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਬਚਣ ਵਿੱਚ

ਕਾਮਯਾਬ ਰਹੀ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਸਾਨੂੰ ਬੈਕ ਵੇਜ਼ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਆਰਡਰ ਨੂੰ ਸੋਧਣ ਲਈ ਮਨਾਉਣ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਸਹੀ ਵਿਵਹਾਰ ਵਜੋਂ ਅੱਗੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਤੱਥ ਕੁਝ ਹੋਰ ਬੋਲਦੇ ਹਨ। ਵੀਹ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੇ ਇਸ ਦੁਖਦਾਈ ਅਤੇ ਦਰਦਨਾਕ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਦਾ ਕੰਮਕਾਜੀ ਜੀਵਨ ਖਤਮ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਆਪਣੇ ਅਫਸਰਾਂ ਦੀਆਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸੋਚ-ਵਿਹੁਣੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਲਈ, ਡੀਪਟੀਸ਼ਨਰ-ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਨਕਸ਼ਾਨ ਝੱਲਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਰਕਮ ਨੈਵੀਤਿੰਨ ਲੱਖ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੋਣਾ ਸੱਚਮੱਚ ਤਰਸਯੋਗ ਹੈ। ਪਰ ਵਿਚਾਰਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਦਾ ਦੱਖ ਅਤੇ ਦੱਖ ਉਸ ਰਕਮ ਦਾ ਹੈ ਇੱਕ ਉਚਿਤ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ, (ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)। ਇਸ ਲਈ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਯੋਗਤਾ ਤੋਂ ਰਹਿਤ ਮੰਨ ਕੇ ਖਾਰਜ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰੇ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਨੂੰ ਸਮਾਜ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਛੱਡ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਭਰਨ ਅਤੇ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਤਨਖਾਹ ਦੀ ਰਕਮ ਨੂੰ ਸਮਾਜ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਨਿੱਜੀ ਤਨਖਾਹ ਤੋਂ ਵਸੂਲ ਕਰਨ ਜੋ ਇਸ ਅੰਤਹੀਣ ਮੁਕੱਦਮੇ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਲਈ। ਅਸੀਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਾ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੂੰ ਉਸਦੀ ਵਾਪਸੀ ਤਨਖਾਹ ਦੇਣ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਕੋਈ ਲੈਣਾ-ਦੇਣਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਵੀ ਰਕਮ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਕਰਨ ਲਈ ਕਦਮ ਚੁੱਕਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਨੂੰ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਚੁੱਕਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।"

(11) ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੀਆਂ ਉਪਰੋਕਤ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਸਥਿਤੀਆਂ 'ਤੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਹੁਣ ਅਸੀਂ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ, ਮ੍ਰਿਤਕ ਕਰਮਚਾਰੀ ਅਤੇ ਰਾਜ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਵਾਲੇ ਮੁੱਖ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਬਿਆਨ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧਦੇ ਹਾਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ.

(12) ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਅਤੇ ਜੋਨ ਬ੍ਰਿਜ ਮੋਹਨ ਸ਼ੁਅਨੁਛੇਦ (ਉਸਨੂੰ "ਪਟੀਸ਼ਨਰ" ਜਾਂ "ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ" ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਨੂੰ 6 ਜੂਨ, 1997 ਨੂੰ ਸੀਪਰ-ਕਮ-ਵਾਟਰ ਕੈਰੀਅਰ/ਅਟੈਂਡੈਂਟ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਹ ਅਨੁਛੇਦ IV ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਵਿਭਾਗੀ ਚੋਣ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਚੁਣੇ ਜਾਣ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਦੋ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨ 'ਤੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਹ ਕਲੀਅਰ ਕਰਨ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। 23 ਜੁਲਾਈ, 1999 ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਕਾਰਨ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਅਚਾਨਕ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ 2000 ਦਾ CWP ਨੰਬਰ 11673 ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਨੂੰ 8 ਦਸੰਬਰ, 2000 ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਸ ਲਈ ਉਪਲਬਧ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਪਾਅ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਨਾਲ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਨੇ ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਿਵਾਦ ਐਕਟ, 1947 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਡਿਮਾਂਡ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 'ਦ ਐਕਟ') ਲੇਬਰ ਕੋਰਟ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। 24 ਮਈ, 2002 ਦੇ ਅਵਾਰਡ ਦੁਆਰਾ, ਲੇਬਰ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ 23 ਜੁਲਾਈ, 1999 ਨੂੰ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੇ ਹੁਕਮ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ, ਰੱਦ ਅਤੇ ਰੱਦ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਹੀ ਅਤੇ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਦੋਵਾਂ ਕਾਮਿਆਂ ਨੂੰ ਸੇਵਾ ਦੀ ਨਿਰੰਤਰਤਾ ਅਤੇ ਪੂਰੀ ਬੈਕ-ਵੇਜ਼ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ 23 ਜੁਲਾਈ, 1999 ਤੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਸਲ ਬਹਾਲੀ ਤੱਕ ਸਾਰੇ ਸਬੰਧਤ ਲਾਭਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਬਹਾਲ ਕਰਨ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਲੇਬਰ ਕੋਰਟ ਦਾ ਅਵਾਰਡ 19 ਜੁਲਾਈ, 2002 ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ 17 ਅਗਸਤ, 2002 ਤੋਂ ਭਾਵ ਇਸਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਦੇ ਇੱਕ ਮਹੀਨੇ ਬਾਅਦ ਲਾਗੂ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਦੋਵੇਂ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੇ ਸਬੰਧਤ ਸਿਵਲ ਡਿਸਪੈਂਸਰੀਆਂ ਵਿੱਚ ਡਿਊਟੀ ਲਈ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੀ ਜਿੱਥੇ ਉਹ ਉਸ ਸਮੇਂ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਖਤਮ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੇ ਡਿਪਟੀ ਡਾਇਰੈਕਟਰ, ਪਸੂ ਪਾਲਣ, ਰੋਪੜ ਨੂੰ ਡਿਊਟੀ ਲਈ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜੁਆਇਨਿੰਗ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਅਧਿਕਾਰਤ ਤੌਰ 'ਤੇ 19 ਅਗਸਤ, 2002 ਨੂੰ ਪਸੂ ਪਾਲਣ ਵਿਭਾਗ, ਰੋਪੜ ਦੇ ਦਫ਼ਤਰ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈਆਂ ਸਨ। ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੇ ਉੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਕਈ ਵਾਰ ਦਰਖਾਸਤਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ, ਜੋ ਕਿ ਕੰਨਾਂ 'ਤੇ ਜੂ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਸਰਕੀ। ਬੇਇਨਸਾਫੀ ਵਿਰੁੱਧ ਲੜਦੇ ਹੋਏ, ਬ੍ਰਿਜ ਮੋਹਨ ਸ਼ੁਅਨੁਛੇਦ ਦੀ 2 ਜਨਵਰੀ, 2003 ਨੂੰ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਉਹ ਆਪਣੇ ਪਿੱਛੇ ਇੱਕ ਵਿਧਵਾ ਅਤੇ ਪੰਜ ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਦਾ ਇੱਕ ਮਾਸੂਮ ਬੱਚਾ ਛੱਡ ਗਿਆ ਹੈ। ਲੇਬਰ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ 2003 ਦੇ ਸੀਡਬਲਯੂਪੀ ਨੰਬਰ 4792 ਅਤੇ 4793 ਵਿੱਚ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ 6 ਮਈ, 2003 ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਨਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਨੇ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਛੁੱਟੀ (ਸੀ) ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ। .. ਸੀ.ਸੀ. 572-573/2004, ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ, ਜੋ ਕਿ 30 ਜਨਵਰੀ, 2004 ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਕਿਉਂਕਿ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਕੋਈ ਰਾਹਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸਹਾਇਕ ਕਲੈਕਟਰ ਗ੍ਰੇਡ-1 ਅਤੇ ਲੇਬਰ ਐਂਡ ਕੰਸੀਲੀਏਸ਼ਨ ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਅਫਸਰ, ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ

ਪੁਰਸਕਾਰ ਕਿਰਤ ਅਫਸਰ, ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਨੇ ਡਿਪਟੀ ਡਾਇਰੈਕਟਰ, ਪਸੂ ਪਾਲਣ, ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਦੇ ਖਾਤੇ ਨੱਥੀ ਕਰ ਦਿੱਤੇ। ਲੈਂਡ ਰੈਵੇਨਿਊ ਐਕਟ, 1887 ਦੇ ਤਹਿਤ 1,45,260 ਰੁਪਏ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਦਬਾਅ ਹੇਠ, ਉਸਨੇ ਕਿਰਤ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਮੁਖੀ ਦੀ ਤਨਖਾਹ ਜਾਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਨਾ ਤਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਮ੍ਰਿਤਕ ਮਜ਼ਦੂਰ ਦੇ ਐੱਲ.ਆਰ. ਨੂੰ ਇੱਕ ਪੈਸਾ ਵੀ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

(13) *utteiInrutter frustration* ਵਿੱਚ, *t thenpetitionervhaslenowli* ਨੇ ਲੇਬਰ ਕੋਰਟ ਦੇ ਅਵਾਰਡ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਜਿਸਦੀ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਪੁਖਤਾ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਵੱਲੋਂ ਦਾਇਰ SLPs ਨੂੰ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਤੋਂ 4 ਨੇ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਦਰਜ ਕਰਵਾਏ ਹਨ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰੀ ਹਦਾਇਤਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਵਿਧੀ ਅਪਣਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਸਾਲ 1997 ਵਿੱਚ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਡਿਪਟੀ ਡਾਇਰੈਕਟਰ, ਪਸੂ ਪਾਲਣ, ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਵੱਲੋਂ ਡਾ: ਗੁਰਦੀਪ ਸਿੰਘ (ਸੇਵਾਮੁਕਤ) ਅਨੁਫੇਦਸ 4 ਵਜੋਂ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਉਸ ਦੇ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਹਦਾਇਤਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਉੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦੀ ਗਈ, ਤਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਡਿਸਚਾਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ ਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ 8 ਅਕਤੂਬਰ 1998 ਨੂੰ ਸੀਡਬਲਯੂਪੀ ਨੰਬਰ 13135 ਆਫ 1998 (ਅਸ਼ਵਨੀ ਕੁਮਾਰ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ) ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦੇ ਬਾਅਦ ਨਵੇਂ ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ। ਨੋਟਿਸ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਕਾਰਵਾਈ ਅਧਾਰਤ ਨੋਟਿਸ ਦਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਵਾਬ ਤਸੱਲੀਬਖਸ਼ ਨਹੀਂ ਪਾਇਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, 23 ਜੁਲਾਈ, 1999 ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਪੀਕਿੰਗ ਆਰਡਰ ਪਾਸ ਕਰਕੇ ਉਸ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਦੀ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ 8 ਅਕਤੂਬਰ, 1998 ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦਿਆਂ ਉਸ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਲੇਬਰ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਦੇ ਪੁਆਇੰਟ ਉੱਤਰਦਾਤਾ-ਰਾਜ ਪੰਜਾਬ ਦੁਆਰਾ ਉਠਾਏ ਗਏ ਸਨ। ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਹਵਾਲਾ ਸੰਭਾਲਣ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਵਿਭਾਗ ਕੋਈ 'ਉਦਯੋਗ' ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਪੰਜਾਬ ਸਿਵਲ ਸਰਵਿਸਿਜ਼ ਨਿਯਮ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਦੂਜਾ, ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ *ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਰੱਦ ਸੀ*। ਹੁਣ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਲੇਬਰ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਮਿਤੀ 24 ਮਈ, 2002 ਨੂੰ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਵਾਰਡ ਕੇਸ ਦੇ ਗੁਣਾਂ ਦੀ ਕਦਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕੋਰਲਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਏਰ ਨਲੂਰ ਸਰਵਿਸ ਕੋਆਪ੍ਰੇਟਿਵ ਬੈਂਕ ਲਿਮਿਟਡ ਬਨਾਮ ਲੇਬਰ ਕੋਰਟ ਅਤੇ ਹੋਰ (3) ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਰੱਦ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ

ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 25-F ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ। ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਇਸ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਨੁਕਤੇ ਨੂੰ ਲੇਬਰ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰਿਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਿਵਲ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰ: 4792 ਅਤੇ 4793 ਆਫ਼ 2003 ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ 6 ਮਈ, 2003 ਨੂੰ ਇਹ ਮੰਨ ਕੇ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਪਸ਼ੂ ਪਾਲਣ ਵਿਭਾਗ 'ਉਦਯੋਗ' ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਹੁਕਮਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕੋਈ ਹੋਰ ਨੁਕਤਾ ਨਹੀਂ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਅਣਜਾਣੇ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਬਾਰੇ ਨੁਕਤੇ 'ਤੇ ਬਹਿਸ/ਉਭਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਲਈ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ-ਵਿਭਾਗ 6 ਮਈ, 2002 ਦੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਸਮੇਤ ਉਪਲਬਧ ਕਾਨੂੰਨੀ ਉਪਾਅ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਹੈ।

(14) ਅਸੀਂ ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ।

(15) ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜੇ ਨਿਰਵਿਵਾਦ ਸਥਿਤੀ ਉਭਰਦੀ ਹੈ ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਚਪੜਾਸੀ-ਕਮ-ਜਲ ਕੈਰੀਅਰ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਹ ਚੌਥੇ ਦਰਜੇ ਦੇ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਸਨ। ਇਹ ਸਰਕਾਰੀ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਅਸਾਮੀਆਂ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਹੇਠਲਾ ਪੜਾਅ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ 6 ਜੂਨ, 1999 ਤੋਂ 23 ਜੁਲਾਈ, 1999 ਤੱਕ ਲਗਾਤਾਰ ਆਪਣੀ ਡਿਊਟੀ ਨਿਭਾਈ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ 8 ਜੂਨ, 1999 ਤੱਕ ਆਪਣੇ ਉੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਪੂਰੀ ਤਸੱਲੀ ਲਈ ਕੰਮ ਕੀਤਾ, ਜਦੋਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਨੋਟਿਸ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕਾਰਨ ਦਿਖਾਉਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਕਿਉਂ ਖਤਮ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ। ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੇ ਜਵਾਬ ਦਾਖਲ ਕੀਤੇ, ਜੋ ਤਸੱਲੀਬਖਸ਼ ਨਹੀਂ ਪਾਏ ਗਏ। ਇਸ ਲਈ 23 ਜੁਲਾਈ, 1999 ਨੂੰ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਕੁਝ ਹੋਰ ਕਾਮਿਆਂ ਅਤੇ ਬ੍ਰਿਜ ਮੋਹਨ ਸ਼ੁਅਨੁਛੇਦ ਨੇ 1998 ਦਾ ਸੀਡਬਲਯੂਪੀ ਨੰਬਰ 13135 ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ, ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੇ 12 ਫਰਵਰੀ, 1999 ਦੇ ਨੋਟਿਸਾਂ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਰਤੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਖਤਮ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਨਾਲ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ:-

“ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਅਸੀਂ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੁਆਰਾ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ/ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਲਈ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨੋਟਿਸਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਹਾਲਾਂਕਿ; ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਅਸੀਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਕਾਰਵਾਈ ਆਧਾਰਿਤ ਨੋਟਿਸ ਦੇਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਕਾਪੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਦੇ ਅਗਲੇ 3 ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਨਵਾਂ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।”

(16) ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 25-ਐਫ ਤਹਿਤ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕੋਈ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਜਵਾਬਦੇਹ-ਰਾਜ ਦਾ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਸੀ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2(j) ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਪਸ਼ੂ ਪਾਲਣ ਵਿਭਾਗ ਕੋਈ 'ਉਦਯੋਗ' ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜਵਾਬਦੇਹ-ਰਾਜ ਦਾ ਇਹ ਵੀ ਮਾਮਲਾ ਸੀ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਲੋਕ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2(ਆਂ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ 'ਵਰਕਮੈਨ' ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੇ ਸਨ। ਕਾਮਿਆਂ ਨੇ 23 ਜੁਲਾਈ, 1999 ਨੂੰ ਸੀ.ਡਬਲਯੂ.ਪੀ. ਨੰ. 11673 ਆਫ 2000 ਵਿੱਚ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਪਾਅ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲਈ ਗਈ ਸੀ। ਲੇਬਰ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਰੈਫਰੈਂਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਅਵਾਰਡ ਦਾ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹਿੱਸਾ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ:-

“ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਉਪਰੋਕਤ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਮੇਰੀਆਂ ਖੋਜਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਮੇਰਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਤਤਕਾਲ ਸੰਦਰਭਾਂ ਵਿੱਚ ਲੋੜੀਂਦੀ ਯੋਗਤਾ ਹੈ, ਉਹੀ ਸਫਲ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਸੇਵਾ ਦੀ ਨਿਰੰਤਰਤਾ ਦੇ ਨਾਲ ਦੋਵਾਂ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣਾ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਭਾਵ 23 ਜੁਲਾਈ, 1999 ਤੋਂ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਅਸਲ ਬਹਾਲੀ ਤੱਕ ਪੂਰੀ ਤਨਖਾਹ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਸਬੰਧਿਤ ਲਾਭਾਂ ਦੇ ਨਾਲ। ਜਦੋਂ ਵੀ ਅਵਾਰਡ ਕਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਕਰਮਚਾਰੀ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਰਿਪੋਰਟ ਕਰਨਗੇ।”

(17) ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਨੇ 2003 ਦੇ CWP ਨੰਬਰ 4792 ਅਤੇ 4793 ਦਾਇਰ ਕਰਕੇ ਅਵਾਰਡ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਨੋਟਿਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਸੀਨੀਅਰ ਐਡੀਸ਼ਨਲ ਐਡਵੋਕੇਟ ਜਨਰਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2 ਦੀ ਧਾਰਾ (j) ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਪਸ਼ੂ ਪਾਲਣ ਵਿਭਾਗ ਇੱਕ "ਉਦਯੋਗ" ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਸਨੇ 1982 ਦੇ ਐਕਟ 46 ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ "ਉਦਯੋਗ" ਦੀ ਸੋਧੀ ਗਈ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਰੱਖਿਆ। ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਨਾਲ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ:-

“ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਯੋਗਤਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੀ। 1982 ਦੇ ਐਕਟ 46 ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੋਧੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਅਜੇ ਤੱਕ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਅਧਿਸੂਚਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਲਈ, ਇਹ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਬੰਗਲੌਰ ਜਲ ਸਪਲਾਈ ਅਤੇ ਸ਼ੀਵਰੇਜ ਬੋਰਡ ਬਨਾਮ ਏ. ਰਾਇੱਪਾ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ। AIR 1978 SC 548, ਅਸੀਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਰੱਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਪਸ਼ੂ ਪਾਲਣ ਵਿਭਾਗ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਉਦਯੋਗ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ।

ਹੋਰ ਕੋਈ ਨੁਕਤਾ ਨਹੀਂ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ।

ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਅਸਫਲ ਹੋ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹੀ ਸਟੈਂਡ ਲਿਮਾਈਨ ਵਿੱਚ ਖਾਰਜ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

(Sd.)

ਐਨ.ਕੇ.ਸੋਢੀ, ਜੱਜ

May 6, 2003.

(Sd.)

ਆਸ਼ੂਤੋਸ਼ ਮੋਹੰਤਾ, ਜੱਜ”

(18) ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਨਹੀਂ, ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਨੇ ਅਪੀਲ (ਸੀ) ਸੀਸੀ 572-573/2004 ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਛੁੱਟੀ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ) ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਚੇਰੀ ਦੀ ਮੁਆਫੀ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਨਾਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਚੇਰੀ ਨੂੰ ਮੁਆਫ ਕੀਤਾ, ਪਰ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਕਿਸੇ ਨੇ ਸੋਚਿਆ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਅਪੀਲਾਂ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਕਾਰਨ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਹੁਣ ਲੇਬਰ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰੇਗਾ। ਪਰ ਨਹੀਂ! ਜਵਾਬਦੇਹ-ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਆਪਣੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਵਧੀਆ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਣ ਲਈ ਬਜਿੱਦ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਦੁਹਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀਆਂ ਨਿਯੁਕਤੀਆਂ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਰੱਦ ਸਨ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 25 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਖਤਮ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਤੋਂ ਬਚਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਸਾਲ 1997 ਵਿੱਚ ਡਾ. ਗੁਰਦੀਪ ਸਿੰਘ (ਸੇਵਾਮੁਕਤ) ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਡਿਪਟੀ ਡਾਇਰੈਕਟਰ, ਪਸੂ ਪਾਲਣ ਦੁਆਰਾ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਪਰ ਉਸ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਦੀ ਖੇਚਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਡਾਇਰੈਕਟਰ, ਪਸੂ ਪਾਲਣ ਨੇ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ, - 14 ਫਰਵਰੀ, 1997 ਦੇ ਟੈਲੀਗ੍ਰਾਮ ਅਤੇ ਪੱਤਰ ਨੰਬਰ, 3457—90 ਈ. 7 ਮਿਤੀ 17 ਫਰਵਰੀ, 1997 ਦੁਆਰਾ। ਅੱਗੇ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਤਾਪ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ 5 ਮਈ, 2004 ਨੂੰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਅਵਾਰਡ ਵਿੱਚ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਡੀ. ਡਾਇਰੈਕਟਰ, ਪਸੂ ਪਾਲਣ, ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਨੇ ਬਿਲਕੁਲ ਸਮਾਨ ਤੱਥਾਂ/ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਹਵਾਲਾ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਕਰਮਚਾਰੀ ਕਿਸੇ ਰਾਹਤ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ-ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਅੱਗੇ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸੀਡਬਲਯੂਪੀ ਨੰਬਰ 4792 ਅਤੇ 4793 ਆਫ 2003 ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ "ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਪਸੂ ਪਾਲਣ ਵਿਭਾਗ" ਉਦਯੋਗ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। " ਉਪਰੋਕਤ ਹੁਕਮ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ "ਕੋਈ ਹੋਰ ਨੁਕਤਾ ਨਹੀਂ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ"। ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੁਣ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਬਿੰਦੂ ਦੀ ਦਲੀਲ ਨਹੀਂ ਸੀ, 2003 ਦੇ ਸੀਡਬਲਯੂਪੀ ਨੰਬਰ 4792 ਵਿੱਚ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਨੁਕਤਾ ਇਸ ਰਿੱਟ ਦਾ ਮੁੱਖ ਧੁਰਾ ਬਣਿਆ। ਪਟੀਸ਼ਨ. ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸਮਾਪਤੀ

ਮਾਨਯੋਗ ਅਦਾਲਤ ਦੇ 8 ਅਕਤੂਬਰ, 1998 ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦਿਆਂ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ- ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰ: 13135 ਆਫ 1998-ਅਸ਼ਵਨੀ ਕੁਮਾਰ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈ ਆਧਾਰਿਤ ਨੋਟਿਸ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਰ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਣਜਾਣੇ ਵਿੱਚ, ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੇ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਬਹਿਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ/ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਸੀਡਬਲਯੂਪੀ ਨੰਬਰ 4792/03 ਨੂੰ ਇਸ ਮਾਨਯੋਗ ਅਦਾਲਤ ਨੇ 6

ਮਈ, 2003 ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਨੇ ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕਿ ਸਪੈਸ਼ਲ ਲੀਵ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇੱਕ ਸਮੀਖਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ "ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਛੁੱਟੀ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ SLPs ਨੂੰ ਬਰਖਾਸਤ ਕਰਨਾ ਇਸ ਮਾਣਯੋਗ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਸਮੀਖਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰਕੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕਰਨ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਰੋਕਦਾ"। ਹੁਣ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਮਾਮਲਾ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਕਰਮਚਾਰੀ ਵੱਲੋਂ ਬਹਾਲੀ ਲਈ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਦਰਖਾਸਤਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ-ਰਾਜ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਉੱਚ ਸਨਮਾਨ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਸੋਚ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ। ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੇ ਸਿੱਖਿਅਤ ਲੇਬਰ ਕੋਰਟ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਜਾਂ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਮਿਤੀ 6 ਮਈ, 2003 ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਸਮਰੱਥ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।

(19) ਤੱਥਾਂ ਦਾ ਵਰਣਨ: 1 ਉਪਰੋਕਤ £1 ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਨੇ 17 ਅਗਸਤ, 2002 ਤੋਂ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਲੇਬਰ ਕੋਰਟ ਦੇ ਅਵਾਰਡ ਦੀ ਅਣਦੇਖੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 17-ਬੀ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਾ ਕਰਨਾ ਕੋਈ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਜੇਕਰ ਇਹ ਮੰਨ ਲਿਆ ਜਾਵੇ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ - ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਲੀਬਿਤ ਪਏ ਸਮੇਂ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 17 ਬੀ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਾ ਕਰਨਾ ਜਾਇਜ਼ ਸੀ, ਤਾਂ ਇਹ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਸਮੇਂ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਨੂੰ ਰਾਹਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰੇ। 16 ਮਈ, 2002 ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਵੀ, ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਨੇ ਅਵਾਰਡ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਅਡੋਲ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਜੇਕਰ ਇਹ ਮੰਨ ਲਿਆ ਜਾਵੇ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਐਸ.ਐਲ.ਪੀਜ਼ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਲਈ ਜਾਇਜ਼ ਸੀ, ਤਾਂ ਇਹ ਮੰਨਣਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਐਸ.ਐਲ.ਪੀਜ਼ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਨਾ ਕਰਨਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਸੀ। ਹੁਣ ਵੀ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਨਾ ਕਰਨ ਲਈ ਦ੍ਰਿੜ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਕਾਮੇ ਬ੍ਰਿਜ ਮੋਹਨ ਸ਼ੁਅਨੁਛੇਦ, ਬਹੁਤ ਹੀ ਦੁਖੀ ਅਤੇ ਬਦਕਿਸਮਤੀ ਨਾਲ 2 ਜਨਵਰੀ, 2003 ਨੂੰ ਅਕਾਲ ਚਲਾਣਾ ਕਰ ਗਏ। ਉਹ ਆਪਣੇ ਪਿੱਛੇ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਛੋਟੀ ਵਿਧਵਾ ਅਤੇ 5 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਦਾ ਇੱਕ ਬੱਚਾ ਛੱਡ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਤੋਂ ਉਸ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ, ਉਦੋਂ ਤੋਂ ਉਹ ਕੋਈ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਿਆ ਸੀ। ਸਾਨੂੰ ਨਾ ਤਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਵਕੀਲ ਜਾਂ ਵਿਦਵਾਨ ਦੁਆਰਾ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ

c ਸੇ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਲਈ ਸਲਾਹ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਕੀ ਕੋਈ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਮ੍ਰਿਤਕ ਕਾਮੇ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਨੂੰ ਲਾਭਾਂ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਰ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਵੱਲੋਂ ਹੁਣ ਤੱਕ ਜੋ ਰਵੱਈਆ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਸ ਤੋਂ ਅਦਾਲਤ ਲਈ ਇਹ ਮੰਨਣਾ ਅਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਮਜ਼ਦੂਰ ਦੀ ਵਿਧਵਾ ਅਤੇ ਨਵਜੰਮੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਕੋਈ ਵਿੱਤੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੋਵੇਗੀ। ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਨੇ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰੀਵਿਊ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਦੇ ਕੇਸ ਦੇ ਮੁੱਖ ਜ਼ੋਰ 'ਤੇ ਦਲੀਲ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਅਣਜਾਣੇ ਵਿੱਚ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਚ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ, ਜਿਸ ਨੇ 6 ਤਰੀਕ ਨੂੰ 2003 ਦੀ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰ. 4792 ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਮਈ, 2003. ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੇ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦੱਸਿਆ ਦੁਖੀ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਕੇਸ ਦਾ ਮੁੱਖ ਕਾਰਨ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੇ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਡਿਪਟੀ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਦੁਆਰਾ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਸੀ। ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਉਪਰੋਕਤ ਦਲੀਲ ਲਈ ਲੇਬਰ ਕੋਰਟ, ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਦੁਆਰਾ 5 ਮਈ, 2004 ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਅਗਲੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਮੰਗਦਾ ਹੈ। ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਲੇਬਰ ਕੋਰਟ, ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਦੀਆਂ ਉਪਰੋਕਤ ਖੋਜਾਂ ਇਸ ਕੇਸ ਨਾਲ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਹਨ। ਮੌਜੂਦਾ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਮਚਾਰੀ। ਲੇਬਰ ਕੋਰਟ ਨੇ 24 ਮਈ, 2002 ਦੇ ਆਪਣੇ ਅਵਾਰਡ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2(j) ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਪਸ਼ੂ ਪਾਲਣ ਵਿਭਾਗ ਇੱਕ "ਉਦਯੋਗ" ਹੈ। ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ-ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਕਰਮਚਾਰੀ ਸਿਵਲ ਡਿਸਪੋਜਰੀ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਦਫਤਰ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ, ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਲੇਬਰ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਸ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਵੀ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਬਿਨੈਕਾਰ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 2(ਆਂ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ "ਵਰਕਮੈਨ" ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੇ ਸਨ। ਲੇਬਰ ਕੋਰਟ ਨੇ ਅੱਗੇ ਨੋਟਿਸ ਕੀਤਾ ਕਿ 79 ਅਨੁਛੇਦਸ IV ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਹਨਾਂ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੇ 1998 ਦਾ ਸੀ.ਡਬਲਯੂ.ਪੀ. ਨੰ. 13135 ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਉਪਰੋਕਤ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 25 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਨੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਚ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗਲਤ ਸਮਝਿਆ ਅਤੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਕਾਰਨ ਦਿਖਾਉਣ ਲਈ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਕਿਉਂ ਖਤਮ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ। ਹਾਈਕੋਰਟ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਬੋਲਦਿਆਂ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ-ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਦੇ ਉਪਰੋਕਤ ਰਵੱਈਏ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਲੇਬਰ ਕੋਰਟ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਰੀਖਣ ਕੀਤਾ:-

“17. ਹੁਣ ਦੇਖਣਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਮਾਨਯੋਗ ਹਾਈਕੋਰਟ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਾ ਕੀ ਅਰਥ ਨਿਕਲਿਆ।
ਮਾਨਯੋਗ ਹਾਈਕੋਰਟ ਨੇ 6 ਅਕਤੂਬਰ, 1998 ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਰਾਹੀਂ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੂੰ ਹਦਾਇਤ ਕੀਤੀ
ਸੀ ਕਿ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ।

ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈ ਅਧਾਰਤ ਨੋਟਿਸ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਲਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਕਾਮਿਆਂ ਦੇ ਜਾਣੇ-ਪਛਾਣੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਨੁਮਾਇੰਦੇ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ ਕਿ ਮਾਣਯੋਗ ਹਾਈਕੋਰਟ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਸੀ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕਰੇ ਜੇਕਰ ਉਹ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 25-ਐਫ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਐਕਟ. ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਮਹੀਨੇ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਇਸਦੇ ਬਦਲੇ ਵਿੱਚ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਂ ਉਸ ਸਮੇਂ ਹਰੇਕ ਪੂਰੇ ਸਾਲ ਲਈ 15 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਤਨਖਾਹ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਛਾਂਟੀ ਦਾ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ 12 ਫਰਵਰੀ, 1999 ਨੂੰ ਡਾ. ਗੁਰਦੀਪ ਸਿੰਘ, ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀਆਂ ਨਿਯੁਕਤੀਆਂ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀਤਾ ਬਾਰੇ ਵੇਰਵੇ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਨੋਟਿਸ ਭੇਜੇ ਸਨ। ਡਾਇਰੈਕਟਰ. ਪਰ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 25-ਐਫ ਦੇ ਤਹਿਤ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੇ 12 ਫਰਵਰੀ, 1999 ਦੇ ਨੋਟਿਸ ਦੇ ਜਵਾਬ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਬੰਧਤ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਕੋਲ ਹੈ: ਸਬੰਧਤ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 25-F ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ। ਨਿਪਟਾਏ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਕਰਮਚਾਰੀ ਇੱਕ ਕੈਲੰਡਰ ਸਾਲ ਵਿੱਚ 240 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਨਿਰੰਤਰ ਸੇਵਾ ਪੂਰੀ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 25-ਐਫ ਦੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਖਤਮ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਜੇ ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੇ ਅਧੀਨ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਇੱਕ ਮਹੀਨੇ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਸਨ: ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਂ ਉਸ ਸਮੇਂ ਇੱਕ ਮਹੀਨੇ ਦੇ ਨੋਟਿਸ ਦੇ ਬਦਲੇ ਛਾਂਟੀ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਅਤੇ ਇੱਕ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਤਨਖਾਹ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨਾ। ਪਰ ਤਤਕਾਲ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੁਆਰਾ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 25-ਐਫ ਦੀਆਂ ਲਾਜ਼ਮੀ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਉਲੰਘਣਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਲਗਭਗ 2 ਸਾਲ ਦੀ ਨਿਰੰਤਰ ਸੇਵਾ ਪੂਰੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਖਤਮ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 25-ਐਫ ਦੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਉਪਬੰਧਾਂ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਸ ਲਾਜ਼ਮੀ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਕੇ 23 ਜੁਲਾਈ, 1999 ਤੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਸਮਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ, ਰੱਦ ਕਰਨ ਅਤੇ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ, ਰੱਦ ਅਤੇ ਅਯੋਗ ਕਰਾਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਕਾਮਿਆਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਦਰਖਾਸਤ

ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ ਕਿ Dy. ਡਾਇਰੈਕਟਰ, ਡਾ: ਗੁਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਨਤੀਜੇ ਦੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸਨ ਅਤੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੇ ਕੇਸਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਸਨ ਕਿਉਂਕਿ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਇੰਟਰਵਿਊ ਲੈਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ 2 ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦਾਅਵਿਆਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

(18) ਉੱਪਰ ਜੋ ਵੀ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਉਸ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਮੇਰਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ 23 ਜੁਲਾਈ,

1999 ਨੂੰ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੇ ਹੁਕਮ ਬਿਲਕੁਲ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ, ਰੱਦ ਅਤੇ ਬੇਕਾਰ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਹੀ ਅਤੇ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਤੇ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਮੁੱਦਾ ਨੰਬਰ 2 (ਰਾਹਤ):

(17) ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਉਪਰੋਕਤ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਮੇਰੀਆਂ ਖੋਜਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਮੇਰਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਤਤਕਾਲ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਲੋੜੀਂਦੀ ਯੋਗਤਾ ਹੈ, ਉਹੀ ਸਫਲ ਹਾਂ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਸੇਵਾ ਦੀ ਨਿਰੰਤਰਤਾ ਦੇ ਨਾਲ ਦੋਵਾਂ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣਾ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਭਾਵ 23 ਜੁਲਾਈ, 1999 ਤੋਂ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਅਸਲ ਮੁੜ-ਬਹਾਲ ਹੋਣ ਤੱਕ ਪੂਰੀਆਂ ਤਨਖਾਹਾਂ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਸਬੰਧਤ ਲਾਭਾਂ ਦੇ ਨਾਲ। ਕਰਮਚਾਰੀ ਡਿਊਟੀ ਲਈ ਰਿਪੋਰਟ ਕਰਨਗੇ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਅਵਾਰਡ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

(20) ਲੇਬਰ ਕੋਰਟ ਦੇ ਉਪਰੋਕਤ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ, ਬੇਲੋੜੀ ਅਤੇ ਬੇਇਨਸਾਫੀ ਵਾਲੀ ਮੰਨੀ ਗਈ ਸੀ। ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਅਗਵਾਈ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਇਹਨਾਂ ਨਤੀਜਿਆਂ ਨੂੰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਲੇਬਰ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੁਤੰਤਰ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਅਵਾਰਡ ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਜਾਂ ਘਟਾਇਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹੋਰ ਤਾਂ ਹੋਰ, ਜਦੋਂ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਚ ਵੱਲੋਂ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਅਵਾਰਡ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵੀ ਮਾੜਾ ਕਰਨ ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਵੱਲੋਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਐਸ.ਐਲ.ਪੀਜ਼ ਨੂੰ ਵੀ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਅਵਾਰਡ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਦੋਵੇਂ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਅੰਤਿਮ ਅਤੇ ਬੰਧਨ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਅਸੀਂ ਇਹ ਮੰਨਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਦਾ ਰਵੱਈਆ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਬੇਇਨਸਾਫੀ ਵਾਲਾ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਬਦਲਾਖੋਰੀ ਵਾਲਾ ਹੈ। ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਇੱਕ ਨੁਕਤੇ ਦੀ ਦਲੀਲ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਚ ਦੁਆਰਾ 6 ਮਈ, 2003 ਨੂੰ ਐਸ.ਐਲ.ਪੀਜ਼ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮੂਲ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਉਚਿਤ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਦੇ ਪੂਰੇ ਇਤਿਹਾਸ ਨੂੰ ਟਰੇਸ ਕਰਨ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਕੱਢੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਸਾਡਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਗਟਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ, ਕਿ ਰਾਜ ਕਦੇ-ਕਦਾਈਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬੇਲੋੜੇ ਮੁਕੱਦਮਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਕੇਸ ਦੀ ਦੁਖਦਾਈਂ ਕਹਾਣੀ ਦੁਆਰਾ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।

(21) ਸੈਂਟਰਲ ਕੋਆਪ੍ਰੇਟਿਵ ਕੰਜ਼ਿਊਮਰਜ਼ ਸਟੋਰ ਲਿਮਿਟਡ (ਸੁਪੈਰ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਸੀਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਸਦੀ ਦੁਕਵੀਂ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਅਫਸਰਾਂ (ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ) 'ਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਤੈਅ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਕਾਮੇ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਉਸ ਅਧਿਕਾਰੀ (ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ) ਦੀ ਨਿੱਜੀ ਤਨਖਾਹ ਤੋਂ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਨੂੰ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨੁਕਸਾਨ ਦੀ ਭਰਪਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਸੁਤੰਤਰ ਹੋਵੇਗਾ, ਜੋ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਸਮੇਤ ਇਸ ਨਿਰੰਤਰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹਨ। ਅਤੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲਾ। ਅਜਿਹਾ ਨਾ ਹੋਵੇ ਕਿ ਸਾਡੇ 5 ਅਕਤੂਬਰ, 2004 ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੀ ਗਲਤ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ, ਅਸੀਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਉਸ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਬੈਕ-ਵੇਜ਼ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਲਾਭਾਂ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ ਜਦੋਂ ਉਸ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਖਤਮ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, 9% ਦੀ ਦਰ 'ਤੇ ਵਿਆਜ

ਅਵਾਰਡ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਭੁਗਤਾਨ ਯੋਗ ਹੋਵੇਗਾ। ਕਿਉਂਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਮ੍ਰਿਤਕ ਕਾਮੇ ਦੇ ਐਲਆਰਜ਼ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਇਸ ਲਈ ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਲਾਭ ਦੇਣ ਲਈ ਮੰਦਾਮਸ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਰਿੱਟ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹਾਂ, ਜੋ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਕਾਮੇ ਦੇ ਕਾਰਨ ਸਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਧਿਆਨ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਕਰਮਚਾਰੀ 24 ਮਈ, 2002 ਦੇ ਅਵਾਰਡ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਧਿਰ ਸੀ, ਜਿਸਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿਰੁੱਧ ਐਸਐਲਪੀ ਨੂੰ ਵੀ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਉਹ ਮੌਜੂਦਾ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਸਮਾਨ ਹੀ ਸੀ। ਬੇਇਨਸਾਫੀ ਵਿਰੁੱਧ ਲੜਦੇ ਹੋਏ, 2 ਜਨਵਰੀ, 2003 ਨੂੰ ਉਸਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਮੌਜੂਦਾ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਧਿਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਅਸੀਂ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਨੂੰ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕਰਾਂਗੇ ਕਿ ਉਹ ਵਿਧਵਾ ਅਤੇ ਨਵਜੰਮੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਉਸੇ ਰਾਹਤ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਾਣ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ, ਪਰਿਣਾਮੀ ਲਾਭਾਂ ਰਾਹੀਂ ਮ੍ਰਿਤਕ ਕਾਮੇ ਦੇ ਐਲਆਰਜ਼ ਨੂੰ ਉਹੀ ਰਾਹਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ। ਮੌਜੂਦਾ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ 'ਤੇ ਬਹੁਤ ਭਾਰੀ ਖਰਚਾ ਲਗਾਉਣਾ ਜਾਇਜ਼ ਸੀ। ਪਰ, ਅਸੀਂ ਵਿਸ਼ਾਲ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਗੁਰੇਜ਼ ਕਰਦੇ ਹਾਂ।

(22) ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਦੇ ਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਭੇਜਣ ਲਈ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਪ੍ਰਭਾਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ